

- диктанти, де студент письмово відтворює усне мовлення;
- контрольні роботи, де здійснюється комплексна перевірка теоретичних знань і практичних навичок з теми;
- контрольні роботи тестового типу, коли з запропонованих відповідей необхідно вибрати правильні;
- контрольні роботи «на вибір», коли з запропонованої кількості завдань необхідно виконати їхню певну кількість, причому завдання вибирає сам студент (з шести завдань потрібно зробити три на певну оцінку за вибором студента). Такий тип контрольної роботи дозволяє викладачеві здійснювати надалі диференційований підхід до студентів;
- письмове опитування, пов'язане з матеріалом попередніх занять, яке є необхідним для розуміння нової теми. Причому один зі студентів пише на дошці, що сприяє ретельній підготовці студентів вдома, перед заняттям і забезпечує наочний матеріал для заняття.

Метод паралельного контролю, суть якого в тому, що група ділиться навпіл, одна підгрупа виконує письмове завдання, а інша працює з викладачем усно. При цьому в першій підгрупі паралельно з навичкою самостійної роботи виробляється звичка зосередження і концентрації уваги.

Реалізація цілей і завдань самостійної роботи іноземних студентів, а також своєчасний контроль знань сприяє успішній адаптації іноземців до нашої системи освіти. Самостійна робота розвиває навички самоосвіти, тренує самодисципліну, привчає до самоорганізації.

А. О. Каграманян, О. В. Кравченко

СТУДЕНТ ЯК СУБ'ЄКТ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

Сучасні студенти (бакалаври, магістри, аспіранти) – молоді люди, які виростили в умовах відкритого багатомовного суспільства, активні, мобільні, амбітні, цілеспрямовані. Зростанню студентської мобільності сприяє отримання Україною безвізового режиму з країнами Європейського Союзу. Завдання університетської освіти полягає в тому, щоб допомогти молоді розкрити свій потенціал, навчити вчитися, бути самостійними, наполегливими, відкритими, відповідальними за себе та за країну. Програми академічної мобільності, особливо міжнародної, дозволяють пройти навчання (семестр або навчальний рік у партнерському університеті), удосконалити практичні навички володіння іноземними мовами та встановити міжкультурні діалоги, ознайомитися з досвідом закордонних освітніх систем, врешті-решт підвищити конкурентоспроможність випускника на внутрішньому та міжнародному ринку праці.

Що собою являє студентська академічна мобільність? За Законом «Про вищу освіту», *академічна мобільність студентів* – це можливість навчатися, стажуватися або проводити наукову роботу в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) в Україні чи поза її межами без відрахування з основного місця навчання.

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затверджене Постановою Кабінету Міністрів (12.08.2015 р., № 579) закріплює принцип перезарахування отриманих кредитів на основі Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС), зокрема шляхом порівняння змісту навчальних програм, а не назв курсів; збереження місця навчання та стипендії для студентів, які беруть участь у програмах академічної мобільності.

Основними видами академічної мобільності є:

- ступенева мобільність — навчання в закладі вищої освіти (науковій установі), відмінному від постійного місця проживання/навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше закладів вищої освіти (наукових установ) (у межах спільних чи узгоджених програм або договорів чи з власної ініціативи);

- кредитна мобільність — навчання в закладі вищої освіти (науковій установі), відмінному від постійного місця навчання українського чи іноземного учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів ЄКТС або відповідних компетентностей / результатів навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані в закладі вищої освіти (науковій установі) постійного місця навчання українського чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для учасників програм кредитної мобільності в закладі вищої освіти (науковій установі), що направляє за програмою мобільності, залишається незмінним.

Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітні ступені молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та доктора філософії в українських закладах вищої освіти (наукових установах), є навчання, мовне стажування, навчально-наукове стажування, практика, літні та інші школи.

Академічна мобільність реалізується на основі міжінституційних угод між закладами вищої освіти за програмами «Два дипломи» / «Подвійний диплом», у рамках програми Європейського Союзу Еразмус+, угод між університетами та підприємствами.

Зазвичай відбір студентів для участі в програмах академічної мобільності здійснюється на конкурсній основі, за нижченаведеними критеріями, але не обмежуючись ними: з урахуванням рейтингу їхньої успішності (відсутність академічних заборгованостей впродовж останнього навчального року, високий бал успішності, що підтверджується візою декана чи координатора академічної мобільності відповідного

факультету / інституту на рекомендаційному листі), участі в науковій роботі (наявність наукових публікацій (тези конференцій, наукові статті тощо)), перемоги в освітніх, наукових конкурсах та олімпіадах (дипломи переможців I–III ступенів), рекомендаційних листів, наданого мотиваційного листа та рівня володіння іноземною мовою (не нижче рівня B1 або B2). Університети мають право на встановлення додаткових критеріїв відбору учасників для участі в програмах академічної мобільності.

До участі у програмах академічної мобільності допускаються студенти, які навчаються за освітнім рівнем магістра, а також студенти денної форми навчання, які успішно завершили 1-й рік навчання за освітнім рівнем молодшого бакалавра чи бакалавра.

УкрДУЗТ за останні три роки набув практичного досвіду реалізації програм академічної мобільності студентів у рамках програми Еразмус+: на семестрове навчання до польського університету виїжджали студенти механіко-енергетичного факультету. Для магістрів відкриті програми «Два дипломи» зі спеціальності «Залізничний транспорт» з Познанською політехнікою та «Транспортні технології», «Менеджмент» з Вищою школою управління охороною праці у Катовіце.

Отже, академічна мобільність студента — це можливість упродовж періоду навчання в університеті провчитись один або більше семестрів у закордонному навчальному чи науковому закладі, де готують фахівців за цією ж спеціальністю, із зарахуванням дисциплін (кредитів) і періодів навчання.

О. П. Мосьян

ЛІНГВОМЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ПОСІБНИКІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Іноземні студенти з далекого зарубіжжя, які планують отримати освіту в наших закладах вищої освіти, спочатку протягом року вивчають мову навчання на спеціальних підготовчих відділеннях за розробленими Міністерством науки і освіти України програмами. До навчальних планів для підготовчих відділень входить актуалізація та коригування знань із спеціальних предметів (відповідно до майбутньої спеціальності студента): фізики, хімії, математики, біології, креслення й т. ін. Однією з умов зарахування на підготовче відділення є наявність повної середньої освіти, але порівняння знань і вмінь українських й іноземних студентів ставлять перед викладачами цих предметів ще одне завдання – вивчення того, що наші випускники знають зі шкільної програми (додаткового навчального часу на це, зрозуміло, не надається).